

Vides politikas īstenošanas sasaiste ar citiem attīstības plānošanas dokumentiem

1. Eiropas Savienības un starptautiskie politikas un attīstības plānošanas dokumenti

1.1. Stratēģijā „*Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei*” (turpmāk - *Eiropa 2020*) ietvertā prioritāte „ilgtspējīga izaugsme” nozīmē konkurētspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni, kas resursus izmanto efektīvi un ilgtspējīgi, vides aizsardzību, samazinot emisijas un novēršot bioloģiskās daudzveidības samazināšanos, Eiropas vadošo lomu jaunu videi draudzīgu tehnoloģiju izstrādē, viedo elektroapgādes tīklu ieviešanu, sadarbības tīklu stiprināšanu ES mērogā, uzņēmējdarbības vides uzlabošanu un palīdzību patērētājiem, lai to izvēle būtu pamatota ar informāciju. Ilgtspējības jomā stratēģija paredz līdz 2020. gadam panākt, lai AER īpatsvara pieaugums ES sasniegtu 20% no enerģijas bruto gala patēriņa, sasniegt energoefektivitātes pieaugumu par 20% un samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par 20%, salīdzinot ar 1990.gada līmeni. Katrai dalībvalstij tiek noteikti saistošie mērķi, kas paredz palielināt AER patēriņu elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanas, dzesēšanas un transporta jomās, kā arī veicināt energoefektivitāti un enerģijas taupīšanu.

Stratēģijas *Eiropa 2020* iniciatīvā „*Resursu ziņā efektīva Eiropa*” nosaka struktūru rīcībai daudzās politikas jomās, tai skaitā, klimata pārmaiņu, enerģētikas, transporta, rūpniecības, resursu, lauksaimniecības, zivsaimniecības, bioloģiskās daudzveidības jomā. Piemēram, viens no šīs iniciatīvas pasākumiem ir tāda ūdeņu politika, kas kā prioritāti izvirza ūdens taupīšanu un ūdens arvien efektīvāku izmantošanu, lai nodrošinātu, ka ūdens ir pieejams pietiekamā daudzumā un kvalitātē, tiktu ilgtspējīgi izmantots un tiktu atgriezts vidē pieņemamā kvalitātē.

1.2. Eiropas Savienības stratēģija Baltijas jūras reģionam (SBJR) aptver 8 ES dalībvalstis Baltijas jūras reģionā, kuras ir apvienojušas spēkus, lai risinātu reģionam raksturīgas problēmas. Trīs vispārīgie SBJR mērķi - glābt jūru, nodrošināt reģiona pieejamību un palielināt labklājību - saskan ar stratēģijas „Eiropa 2020” mērķiem, proti, gudra, ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme. SBJR arī atbalsta sadarbību ar kaimiņvalstīm, tostarp Krieviju un Norvēģiju. SBJR ir vērsta uz jauna veida sadarbību, kuras pamatā ir izpratne, ka kopīgas problēmas vides, ekonomikas vai drošības u. c. jomās, ar ko saskaras konkrēti reģioni, vislabāk ir risināt kopā, un tādēļ ir pamatoti veikt kopīgu plānošanu, lai pēc iespējas efektīvāk izlietotu pieejamos līdzekļus. SBJR sniedz Latvijai iespēju veicināt vēl pilnvērtīgi neizmantotu finanšu instrumentu apguvi ārpus tradicionālā kohēzijas vai valsts budžeta. Tāpat SBJR var kļūt par vienojošo faktoru Lietuvas (2013.gads), Latvijas (2015.gads) un Igaunijas (2018.gads) ES Padomes prezidentūrās. Reģionālā koordinācija sniedz lielākas iespējas panākt izdevīgāku risinājumu jomās, kurās reģiona valstu intereses pārklājas. SBJR ietvaros Latvija kopā ar Dāniju ir enerģētikas prioritātes koordinatore.

1.3. EK pozīcijas dokumentā par **Partnerības līguma un darbības programmu izstrādi 2014.–2020.gada plānošanas periodam Latvijā** ir prioritāte „Energoefektivitāte un atjaunojamo resursu ilgtspējīga vadība”, kas paredz atbalstu pārejai uz resursu efektīvu un uz oglekļa dioksīda samazināšanu vērstu ekonomiku, atjaunojamo energoresursu ražošanas un

izplatības veicināšanai, vides aizsardzībai (ūdenssaimniecībai un atkritumu apsaimniekošanai), kā arī vides risku un klimata pārmaiņu ietekmes novēršanai.

1.4. 2012.gada Eiropas Komisijas stratēģijas un rīcības plāna "**Inovācijas ilgtspējīgai izaugsmei: Eiropas bioekonomika**"¹ mērķis ir izveidot inovatīvāku ekonomiku, kas rada zemas CO₂ emisijas, un rast līdzsvaru starp tādiem faktoriem kā ilgtspējīga lauksaimniecība un zivsaimniecība, nodrošinātību ar pārtiku un atjaunojamo bioloģisko resursu izmantošana rūpniecībā, tajā pašā laikā saudzējot bioloģisko daudzveidību un vidi. Nākotnes izaicinājums saistīts ar tādu ražošanas sistēmu izveidi, kas rada mazāk SEG emisijas un mazina klimata pārmaiņu nelabvēlīgās sekas.

ES politiku klimata pārmaiņu samazināšanai nosaka **Klimata un enerģētikas pakotne**, kas pieņemta 2008.gadā. Tajā noteiktās saistības divos virzienos:

- 1) ETS darbībām noteikts visām dalībvalstīm kopīgs emisiju samazināšanas mērķis 2014.-2020.gadam, un tas ir 21% emisiju samazinājums pret 2005.gadu;
- 2) Ne-ETS darbībām Latvijai noteikts individuāls mērķis 2013.-2020.gadam: emisiju pieaugums 2020.gadā nedrīkst pārsniegt +17%, salīdzinot ar 2005.gadu.

1.5. 2013.gada martā EK ir pieņēmusi **Zaļo grāmatu „Klimata un enerģētikas politiku satvars 2030”**. Ilgtermiņa perspektīva, uz ko orientējas ES politika, ir noteikta ar virkni iepriekš apstiprinātiem EK dokumentiem: Ceļa karti (*Road map*) virzībai uz zema oglekļa ekonomiku 2050. gadā, Enerģijas ceļa karti 2050, Balto grāmatu par transportu. Šie dokumenti izstrādāti, ņemot vērā ES klimata politikas ilgtermiņa mērķi - samazināt līdz 2050.gadam SEG emisijas par 80-95 %, salīdzinājumā ar 1990.gadu. Mērķi šajos dokumentos ietvertajos scenārijos paredz:

- līdz 2030.gadam samazināt SEG emisijas par 40%;
- palielināt atjaunojamās enerģijas īpatsvaru, veicināt energoefektivitāti un uzlabot enerģētikas infrastruktūru, veidojot viedo infrastruktūru;
- līdz 2030.gadam panākt, ka atjaunojamie energoresursi sastāda 30%;
- līdz 2030.gada enerģētikas sistēmas modernizēšanā veikt būtiskus ieguldījumus, kas ietekmēs arī enerģijas cenu.

1.6. 2013.gada EK **konsultatīvajā paziņojumā par CO₂ uztveršanas un uzglabāšanas nākotni Eiropā** izvirzījusi mērķi aizsākt diskusiju par iespējamiem variantiem, lai paātrinātu atbilstošas tehnoloģijas izstrādi.

1.7. 2013.gada aprīļa beigās apstiprināta **ES Pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģija**. Šī stratēģija, pirmkārt, akcentē dalībvalstu nacionālo pielāgošanās stratēģiju nepieciešamību, kas ir galvenais instruments informācijas vadīšanai un rīcību un investīciju prioritizēšanai. ES paredz arī finansiālu atbalstu adaptācijas pasākumiem ar *LIFE* instrumentu. EK izmantos daudzgadu darba programmas, lai definētu stratēģiskos mērķus un tematiskās prioritātes. Par prioritāriem tiks uzskatīti pielāgošanās projekti, kas vērsti uz starpnozaru un trans-reģionālu un pārrobežu klimata jautājumiem. Tiks atbalstīta vietējo pielāgošanās stratēģiju izstrāde un sabiedrības informēšanas aktivitātes. Otrkārt, uzsvars tiek likts uz labākām pielāgošanās jautājumu zināšanām lēmumu pieņemšanas procesā. ES paredz pasākumus, lai samazinātu zināšanu trūkumu, izmantojot ES nākotnes programmu pētniecībai un inovācijām *Horizon 2020*.

¹ Inovācijas ilgtspējīgai izaugsmei: Eiropas bioekonomika.
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0060:FIN:LV:HTML>

EK arī paredz tālāk attīstīt *Climate-ADAPT* tiešsaistes portālu ar rīkiem kā vienu pieturpunktu, kur gūt informāciju. Treškārt, uzsvars tiek likts uz ES rīcību, lai nodrošinātos pret klimata pārmaiņu radītajiem bojājumiem, jeb pielāgošanās veicināšanu ievainojamākajās nozarēs (Kopējā lauksaimniecības politikā, Kohēzijas politikā un Kopējā zivsaimniecības politikā). Lai nodrošinātos pret klimata pārmaiņu radītajiem potenciālajiem bojājumiem, īpaši svarīgi ir infrastruktūras projekti, kuru standartiem jāklūst stingrākiem. Paredzēts veicināt apdrošināšanas un citu finanšu produktu piedāvāšanu klimata pārmaiņu noturīgām investīcijām un uzņēmējdarbības lēmumiem.

1.8. Adaptācijas pasākumi paredzēti arī ES *Veselības stratēģijā*². Lai gan galvenie politikas pasākumi jāīsteno dalībvalstīm, ES dalībvalstīm jāpalīdz, izmantojot ES Veselības programmā³ paredzētos pasākumus un citus līdzekļus atbilstīgi Līguma 152.pantam⁴.

1.9. SEG emisiju uzskaites un prognozēšanas jomā svarīgi dokumenti ir: 2013.gada 21.maija Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 525/2013 par mehānismu siltumnīcefekta gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai un citas informācijas ziņošanai valstu un Savienības līmenī saistībā ar klimata pārmaiņām un par Lēmuma Nr. 280/2004/EK atcelšanu (atceltais lēmums bija par monitoringa mehānismu attiecībā uz siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju un par Kioto protokola īstenošanu Kopienā) un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 529/2013/ES par uzskaites noteikumiem attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisijām un piesaisti, kas rodas darbībās, kuras saistītas ar zemes izmantošanu, zemes izmantošanas maiņu un mežsaimniecību, un par informāciju par rīcību, kas saistīta ar šīm darbībām (2013. gada 21.maijs) nosaka ES līmenī LULUCF sektora SEG emisiju un CO₂ piesaistes uzskaites noteikumus, kā arī nosaka ES dalībvalstīm pienākumu sagatavot un līdz 2014.gada jūnijam iemiegt EK informāciju par zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības darbībām, kas ietver gan meža nozares, gan lauksaimniecības zemes izmantošanas pasākumus.

1.10. SEG emisiju samazināšanas pasākumi lauksaimniecībā laika periodā 2014.-2020.gadam tiks ieviesti saistībā ar ES Kopējās lauksaimniecības politikas ietvaros plānoto savstarpējās atbilstības ievērošanas priekšnosacījuma saglabāšanu un jo īpaši saistībā ar ieviešamo maksājumu par klimatam un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi jeb “zaļo komponenti” – tiešo maksājumu obligāta komponente, kam jāatvēr 30% no tiešo maksājumu kopējās summas, un kas tiks piešķirta kā papildus maksājums visiem pamatmaksājuma saņēmējiem, ja tie ievēros attiecīgās prakses, kas vērstas uz klimata izmaiņu mazināšanu, bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanu, vides aizsardzību, CO₂ emisiju mazināšanu/piesaisti. Par konkrētiem „attiecīgo prakšu” nosacījumiem vienošanās ES vēl nav panākta, bet ir iezīmēti trīs galvenie virzieni:

- kultūraugu daudzveidība – noteiktas platības aramzemē jāsēj noteikta skaita kultūraugu sugas;
- ilggadīgo zālāju saglabāšana – tiešajiem maksājumiem pieteiktajās platībās jāsaglabā noteikts apjoms zālāju platību;
- ekoloģiskās nozīmes teritorijas⁵ izveidošana – jānodrošina noteikta % atbalsta tiesīgās aramzemes apsaimniekošana atbilstoši ekoloģiskās nozīmes teritorijas pamatprincipiem.

² Baltā grāmata par veselības stratēģiju, COM(2007)630.

³ Lēmums 1350/2007/EK, 23.10.2007., OV L301.

⁴ Līguma 152.pantā noteikts, ka "nosakot un īstenojot visu Kopienas politiku un darbības, ir jānodrošina augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis".

⁵ Par ekoloģiskās nozīmes teritorijām var tikt klasificētas, piemēram, papuves, buferjoslas, kurās netiek lietoti augu aizsardzības līdzekļi un mēslojums, noteikta slīpuma nogāzes, tauriņziežu kultūru platības utml.

1.11. ES 2006.gada septembrī pieņemtā *Augsnes aizsardzības tematiskā stratēģija*, kas Latvijai ir saistoša.

1.12. Eiropas Komisijas *Bioloģiskās daudzveidības stratēģija*, kurā noteikti prioritārie darbības virzieni 6 jomās globālās bioloģiskās daudzveidības stratēģijas ieviešanai ES.

1.13. VPP2020 īstenošana būs tieši atkarīga no Latvijas sagatavotā un EK apstiprinātā *Partnerības līguma un programmas*, kuras ietvaros tiks detalizēts vides sektoram pieejamais ES fondu finansējums, kā arī noteikts finansējums citiem sektoriem, kas saistīti ar VPP2020 īstenošanu.

1.14. 1992.gada *ANO Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām* (turpmāk – Klimata konvencija) ir galvenais starptautiskās klimata politikas dokuments, kura mērķis ir sasniegt SEG koncentrācijas stabilizāciju atmosfērā tādā līmenī, kas novērstu bīstamu cilvēka darbības iekļaušanos klimata sistēmā. Konvencija aptver gan pielāgošanos, gan klimata pārmaiņu samazināšanu. Klimata konvencijas ietvaros pielāgošanās politika tiek ieviesta trīs virzienos: palīdzība pielāgošanās programmu izstrādei mazāk attīstītajām valstīm, klimata risku un ievainojamības analīze un pielāgošanās pasākumi un pasākumu ieviešana mazāk attīstītajās valstīs, finanšu, tehnoloģiju un veiktspējas atbalsts, pielāgošanās institucionālā sistēma. Šīs ir jomas, kurās arī Latvija ir uzņēmusies saistības un īsteno tās, sniedzot atbalstu prioritārajām attīstības sadarbības valstīm.

Klimata konvencijas *Kioto protokols* (turpmāk – Kioto protokols) nosaka rūpnieciski attīstīto valstu SEG emisiju samazināšanas saistības un izveido elastīgus mehānismus (kopīgi īstenojamie projekti, tīras attīstības mehānismi un starptautiskā emisiju tirdzniecība) klimata pārmaiņu mazināšanai. Saskaņā ar Klimata konvenciju un Kioto protokolu, dalībvalstīm, t.sk. Latvijai, katru gadu konvencijas sekretariātam jāsniedz nacionālais inventarizācijas ziņojums – informācijas apkopojums par SEG emisiju un CO₂ piesaistes aprēķiniem, to neprecizitātēm, izmantotajiem emisiju faktoriem, pamatdatiem, pieņēmumiem, iesaistītajām institūcijām, kā arī informāciju par Konvencijas un Kioto protokola saistību īstenošanas labā veiktiem un iecerētiem politikas pasākumiem. Kioto protokola pirmajā saistību periodā (2008.-2012.gadam) Latvijai noteiktais kopējo SEG emisiju samazinājuma mērķis 8%, salīdzinot ar 1990.gadu, tiks sasniegts (2010.gadā SEG emisijas bija par 55% mazākas kā 1990.gadā). Kioto protokola otrajā saistību periodā no 2013.-2020.gadam, Latvijai saistošs ir ES kopīgais vērienīgais mērķis – samazināt SEG emisijas par 20% salīdzinājumā ar 1990.gadu. Izejot no šī mērķa, Latvijas individuālais mērķis ir ierobežot kopējās SEG emisijas tiktāl, lai 2020.gadā tās nepārsniegtu 12,19 milj. tonnas CO₂ ekvivalenta⁶. Šis mērķis neietver zemes izmantošanu, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības nozares radītās emisijas un piesaisti. Jaunākās politikas iniciatīvas ES liecina, ka šie mērķi varētu tikt palielināti. ES ir gatava vēl stingrākam samazinājumam (30%), ja globālajā līmenī tiek panākta taisnīga un vērienīga vienošanās, ja pārējās attīstītās valstis apņemas veikt līdzvērtīgus emisiju samazinājumus un ja ekonomiski spēcīgākās jaunattīstības valstis sniedz ieguldījumu proporcionāli to atbildībai un attiecīgajām iespējām.

1.15. 2005.gadā apstiprināta Tematiskā stratēģija par gaisa piesārņojumu, kuru 2013/2014.gadā plānots pārskatīt izvirzot jaunus mērķus gaisa aizsardzības politikai 2020.gadam un pēc tam.

⁶ Latvijas nacionālās reformu programmas „ES 2020” stratēģijas īstenošanai, apstiprināta 16.11.2010.

2. Latvijas politikas un attīstības plānošanas dokumenti

2.1. *Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam* prioritātes „Daba kā nākotnes kapitāls” mērķis ir Latvijai būt ES līderei dabas kapitāla saglabāšanā, palielināšanā un ilgtspējīgā izmantošanā. Šā mērķa sasniegšanai piedāvāti vairāki iespējamie risinājumi. Dabas kapitāla pieeja jāintegrē vides, ekonomikas, telpiskās un reģionālās attīstības un zemes politikā. Ekosistēmu produktu un pakalpojumu izvērtējums ir jāizmanto visos politikas analīzes, veidošanas un īstenošanas posmos. Valdībai jāizstrādā un jāīsteno valstiska līmeņa dabas kapitāla saglabāšanas un atjaunošanas plāns, kas ietvers dabas saglabāšanas un atjaunošanas telpisku plānojumu un biotehnoloģiju izmantošanas iespējas un riskus. Šī plāna ietvaros nepieciešams aprēķināt dabas kapitāla vērtību un izveidot dabas kapitāla kartējumu, kā arī izstrādāt dabas saglabāšanas un atjaunošanas mērķa indikatorus. Dabas kapitāla atjaunošanas vajadzībām ir jāpalielina nodokļi par darbībām, kuras degradē dabas kapitālu. Iegūtie līdzekļi būtu jānovirza iepriekš izveidotam dabas kapitāla atjaunošanas fondam, kura mērķis būtu atjaunot būtiskākos ekosistēmu pamatprocesus valstij un pašvaldībām piederošās teritorijās. Videi draudzīgu uzņēmējdarbību veicina zināšanu pārnese un atbalsta tīkli. To izveide stiprinās dabas aktīvu kapitalizāciju, jo palielinātos uzņēmēju piekļuves iespējas jaunākajām zināšanām, uzņēmējdarbības praksēm un tehnoloģijām, kā arī paplašinātos videi draudzīgas uzņēmējdarbības eksporta iespējas. Stratēģijā noteikts, ka Latvijai 2020.gadā jāpanāk, lai 40% no enerģijas gala patēriņa tiktu nodrošināts no AER. Plānotie rīcību virzieni ir AER izmantošana, energoefektivitāte un videi draudzīgs transports. Diemžēl *NAP2020* no visiem Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam prioritārajiem ilgtermiņa rīcības virzieniem dabas kapitāla jomā ir akcentēti šādi virzieni - dabas aktīva kapitalizēšana, kas paredz zemes un citu dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, augsnes auglības un meža resursu vērtības palielināšanu, ilgtspējīga dzīvesveida veicināšana un Tirgus instrumentu izveide.

2.2. VPP2020 izstrādātas atbilstoši *Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020.gadam* (*NAP2020*) noteiktajām prioritātēm. Ar vides aizsardzību saistītie pasākumi *NAP2020* pakārtoti vairākām prioritātēm un rīcības virzieniem. Tā pie prioritātes "Tautas saimniecības izaugsme" rīcības virziena "Energoefektivitāte un enerģijas ražošana" mērķis ir „nodrošināt tautas saimniecībai nepieciešamo energoresursu ilgtspējīgu izmantošanu, veicinot resursu tirgu pieejamību, sektoru energointensitātes un emisiju intensitātes samazināšanos un vietējo atjaunojamo energoresursu īpatsvara palielināšanos kopējā patērētajā apjomā, fokusējoties uz konkurētspējīgām enerģijas cenām”. Ar šo mērķi saistītie uzdevumi paredz dažāda veida atbalstu energoefektivitātes veicināšanai un pārejai uz atjaunojamajiem energoresursiem, kā arī atbalstu inovatīvu enerģētikas un energoefektivitātes tehnoloģiju projektiem. Rīcības virziena "Augstražīga un eksportspējīga ražošana un starptautiski konkurētspējīgi pakalpojumi" ietvaros izvirzīts mērķis „Nepārsniegt ilgtermiņa attīstību nodrošinošu vidē nonākošā piesārņojuma un siltumnīcefekta gāzu apjomus (samazinot enerģētikas, rūpniecības, transporta, lauksaimniecības, zivsaimniecības un mājsaimniecību radītās piesārņojošo vielu emisijas un radīto atkritumu daudzumu)”.

Prioritātes "Izaugsmi atbalstošas teritorijas" rīcības virziena "Dabas un kultūras kapitāla ilgtspējīga apsaimniekošana" mērķis ir „saglabāt dabas kapitālu kā bāzi ilgtspējīgai ekonomiskajai izaugsmei un sekmēt tā ilgtspējīgu izmantošanu, mazinot dabas un cilvēka darbības radītos riskus vides kvalitātei.” Ar šo mērķi saistītie uzdevumi paredz stimulēt zemes un citu dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un bioloģisko daudzveidību, pielietojot vidi saudzējošas tehnoloģijas, uzlabot publisko ūdens režīmu regulējošo infrastruktūru, palielināt augsnes auglību un meža resursu vērtību, pēc iespējas mazinot ietekmi uz vidi, sekmēt atkritumu

dalītu vākšanu, šķirošanu un pārstrādi. Vienlaikus plānota lauksaimnieciskās ražošanas intensifikācija, veicinot aizaugušās lauksaimniecībā izmantojamās zemes apstrādi (95% no lauksaimniecībā izmantojamās zemes) un ražošanas efektivitātes kāpums pārējās lauksaimniecībā izmantojamās zemēs, tostarp lopu vienību palielinājums uz hektāru. NAP2020 paredzēts bioloģiski drošas pārtikas iegūvi nodrošināt, palielinot bioloģiskajā lauksaimniecībā izmantoto platību īpatsvaru līdz 15% no visām lauksaimniecībā izmantojamām zemēm. Ņemot vērā to, ka bioloģiskajā lauksaimniecībā tiek izmantotas ekstensīvas lauksaimniecības metodes, bioloģiskās lauksaimniecības īpatsvara palielināšanai būs nepieciešama papildus lauksaimniecībā izmantojamo (šobrīd nekopto un aizaugušo) zemju aparšana, kas radīs emisiju palielinājumu gan zemes, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā, gan lauksaimniecības, gan arī transporta sektoros. Jānodrošina, ka NAP un citos attīstības plānošanas dokumentos noteiktie mērķi lauksaimniecības sektorā nenonāk pretrunā ar mērķiem vides un klimata sektorā – nepārsniegt ilgtermiņa attīstību nodrošinošu vidē nonākošā piesārņojuma un siltumnīcefekta gāzu apjomus, kas panākams, samazinot enerģētikas, rūpniecības, transporta, lauksaimniecības, zivsaimniecības un mājsaimniecību radītās piesārņojošo vielu emisijas un radīto atkritumu daudzumu.

2.3. Latvijas nacionālās reformu programmas „ES 2020” stratēģijas īstenošanai izvirzīti kvantitatīvie mērķi energoefektivitātes, atjaunojamo energoresursu īpatsvara un siltumnīcefekta gāzu emisijas jomā. 2020.gadā siltumnīcefekta gāzu emisijas nedrīkst pārsniegt 12,19 milj. tonnu CO₂ ekvivalentos, no AER saražotās enerģijas īpatsvars kopējā enerģijas bruto galapatēriņā jāpalielina līdz 40%, bet no AER saražotās enerģijas īpatsvars enerģijas galapatēriņā transportā jāpalielina līdz 10%. Programmā noteikti arī galvenie politikas virzieni un pasākumi minēto mērķu sasniegšanai. Programmas galvenais reformu virziens „Uzņēmējdarbības vides uzlabošana, efektīva ES fondu izmantošana, uzņēmumu pieejas finansēm nodrošināšana ar mērķi atbalstīt produktīvās investīcijas” paredz arī pašvaldību kapacitātes stiprināšanu uzņēmumu un investīciju piesaistē, pilnveidojot un attīstot ūdens un atkritumu saimniecības infrastruktūru, t.sk., nodrošinot kvalitatīvus ūdenssaimniecības pakalpojumus 68% Latvijas iedzīvotāju un nodrošinot atkritumu pirmsapstrādi pirms apglabāšanas, infiltrāta attīrīšanas uzlabošanu un jaunu atkritumu apglabāšanas šūnu izveidi esošajos atkritumu poligonos, kā arī attīstot atkritumu dalītu vākšanu, šķirošanu un pārstrādi, un turpinot izgāztuvju rekultivāciju.

2.4. VPP2020 īstenošanā nozīmīgi ir arī šādi nacionālie dokumenti:

- Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam;
- Enerģētikas attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam;
- Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādnes 2011.-2017.gadam;
- Plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības nacionālā programma 2008.-2015.gadam;
- Valsts civilās aizsardzības plāns;
- Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2011.-2017.gadam;
- Latvijas Enerģētikas ilgtermiņa stratēģija 2030 - konkurētspējīga enerģētika sabiedrībai;
- Atjaunojamo energoresursu izmantošanas pamatnostādnes 2006.-2013.gadam;
- Informatīvais ziņojums „Latvijas Republikas Rīcība atjaunojamās enerģijas jomā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 23.aprīļa direktīvas 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu”;

- Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādnes;
- Radioaktīvo atkritumu glabāšanas koncepcija;
- Salaspils kodolreaktora likvidēšanas un demontāžas koncepcija;
- Koncepcija par depozīta sistēmas piemērošanu dzērienu iepakojumam;
- Ainavu politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam;
- Transporta attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam;
- Elektromobilitātes attīstības plāns 2014.-2016.gadam;
- Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādņēm 2014.-2020.gadam (projekts, kas izsludināts 2013.gada 29.septembra Valsts sekretāru sanāksmē (VSS-1803, prot. Nr.38 3§)).

Tā kā minētajos dokumentos iestrādāti vides politikas mērķi un apsvērumi, tie sīkāk netiek apskatīti VPP2020.

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministra
pienākumu izpildītājs,
tieslietu ministre

Baiba Broka